

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15, CELOLETNO DIN 60/ZA INOZEMSTVO JE DODATI POŠTINO/ OGLASI PO CENIKU/ POSAMEZNA ŠTEVILKA PO DIN 150, POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNIŠTVO IN VPRAVA V VČITELJSKI TISKARNI/ ROKOPIJI SE NE VRAČAJO/ ANONIMNI DOPIŠI SE NE PRIOBČV- JEJO/ POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI TELEFON ŠTEV. 906.

„Slovenska noč“.

Tako je pobožno glasilo Korošceve stranke imenovalo ono zgodovinsko noč od 31. marca na 1. aprila v naši skupščini, ko so združeni Radičevci, Spahovci in Koroščevci ob vrli asistenci Davidovičevcev hoteli obzrevespiti par mesečno delo skupščine, onemogočiti sprejem budžeta, potisniti državo v ex lex, podaljšati življenje kuluku, spraviti državne uradnike ob krvavo zaslužene povike in zamotati politično situacijo, da bi lahko v kalnem ribarili.

Bogme, nadstrankarski smo, nikoli se nismo putili za to ali drugo stranko, brezobzirno smo šibali korupcijo, naj se je že pojavila kjerkoli, toda sedanjí položaj je tak, da moramo zavzeti stališče proti opozicijskemu bloku, ki združuje v sebi vse, kar je proti državi. Obsojamo ravno tako politiko Davidoviča, ki je sicer pošten človek in dober Jugoslovčan, pa ga je strankarska strast zavela do družbe z Radičevci, Spahovci in Koroščevci, temi najhujšimi sovražniki enotnosti naše države in narodnega ujedinjenja.

Ne mogli bi odpustiti Davidoviču, ako bi se zvezal z našimi vnanjimi sovražniki, nič manj pa ni vredno obsodbe dejstvo, da se je družil in solidarno nastopal pri poizkusu razdora s tistimi ljudmi, ki ne priznajo naše države, dasi so že prisegli zvestobo kralju, državi in ustavi.

V enem prejšnjih naših člankov smo poudarili, da bi iskreno pozdravili Slovenijo in Hrvate v naši skupščini, ako bi imeli količkaj gotovosti, da prihajajo v skupščino kot dobri Jugoslovani graditi in delovati na konsolidaciji te države. Take gotovosti pa vzpričo dosedanjega delovanja njihovnega in zlasti njihovega drugega nastopa v skupščini nismo mogli dobiti. Radičevci, ki so že prisegli kralju in ustavi, so med čitanjem kraljevega ukaza ostali na hodniku, da tako pokažejo, koliko jim je do kralja, do države in do ustave ter do prisege, ki so jo bili pred kratkim položili.

Stvar ukusa in stvar vesti dr. Korošca in drugih katoliških duhovnikov njegovega kluba je, da so vstopajoče krivoprišežnike pozdravili z odobravanjem in ploskanjem. Mislimo, da je duhovnik-zadnji poklican odobravati in slaviti krivo prisego, pa naj to njemu tudi gre v njegov politični račun.

Slovenska noč, ki jo »Slovenec« opisuje z nekim pesniškim ognjem in zanosom, je zopet enkrat pokazala, da smo tisočletne teme tako vajeni, da svetlobe ne moremo prenašati. Poročevalcu, ki se je navdušil nad obstrukcijskimi orgijami v skupščini, se je očividno omračil um, ko smatra za največji zločin, da večina smatra potrebnejšim in nujnejšim sprejeti proračun, kakor pa verificirati mandate radičevskih lutk, ki se jim eno leto ni mudilo z verifikacijo, zdaj pa jim je vsaka minuta dragocena.

Lepo izpričevalo bi si bila dala večina, ako bi verificirala mandate

tistim, ki so imeli nalogo, da kot dli ex machina s samim svojim pojavom v skupščini razveljavijo vse dosedaj storjeno delo in pahncjo državo v stisko, ki je za las podobna katastrofi! Brate sladki, ako se ti eno leto ni mudilo z verifikacijo, počakaj še par dni, da bodo končane najpotrebnejše reči, potem sili na dan z verifikacijo svojega klavernege mandata. Ima vremena! To pot je ta fraza bila primerna in vlada jo je dobro aplicirala. »Slovenec« ta fraza, ki jo je tolikokrat očital vladí in vsemu nekatoliškemuju, danes ne gre v račun, zato besni!

Dokler se Spahovci, Koroščevci in Radičevci ne spametujejo, dokler ne vržejo med staro šaro vsch svojih obrabljenih federalističnih, separatističnih in republikanskih teženj, toliko časa je naravnost dolžnost vsake vlade, da na zahteve teh zastopnikov zapeljanega ljudstva odgovorja vedno: Ima vremena, dodji sutra!

Mislimo, da bo čas iztreenja nastopil kmalu. Slovenija je bila eno leto brez zastopstva v parlamentu. Kolika ogromna gospodarska, politična in narodna škoda nam izvira iz te trmoglave klerikalne taktike, ki hoče za vsako ceno vzpostaviti avtonomno Slovenijo. Nihče, razen vodij SLS, ki v Beogradu ne morejo nositi velikega zvonca, ki so ga bili navajeni nositi v kranjskem deželnem zboru, ne potrebuje avtonomije, najmanj pa jo potrebuje volilci. Vendar je poslanecem Slovenije, ki so za svoje delo plačani sijajno, kot noben njihov volilec, edina naloga izposlovati Sloveniji avtonomijo, ne pa gospodarskih ugodnosti.

Naj si slovenski volilci zapomnijo, da bo Slovenija vedno tepena, dokler ne bo imela nikogar, ki bi se zanjo brigal v skupščini, na edino merodajnem mestu. Vsi naši protesti zoper korupcijo in nered, zastavljanje in omalovaževanje ne bodo zalegli ničesar, dokler se bodo naši poslanci družili z vsakim, ki bo imel čas in voljo intrigrirati proti državi.

Eno polno leto že je Slovenija brez zastopstva v parlamentarni vladí, ta čas je bilo 21 našim poslancom izplačano na dnevnicah okroglo 3 milijone dinarjev, od njih pa nimajo volilci koristi niti za počen groš. »Slovenska noč« traja že eno leto in je doživela za prvi april svoj višek, od volilcev je odvisno, da se neč enkrat neha, teme, sramote, žalosti, nesreče in škode je bilo zadosti.

Dokler bo trajal boj za avtonomijo, bo Slovenija trpela samo škodo, njeni zastopniki pa bodo za svojo brezposelnost vlekli po 800 dinarjev dnevno, ki bodo točno tekli iz naših žepov. Volilci naj v bodoče premislijo, ali ni n. pr. Žebot na ta način le predobro plačan, da pod poslansko imuniteto krađe čast poštemim državljanom ter obenem ruje proti državi, ki ga tako bogato plačuje za njegovo delomrznost.

Volilci Slovenije, spametujte se!

Akademikom!

Podpisani pripravljalni odbor vabi vse napredne nacionalno orientirane akademike tukajšnje Univerze na ustanovni občni zbor

Akademskoga Kluba Orjune

ki se vrši v nedeljo dne 6. t. m. ob 10. uri v balkonski dvorani Univerze s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev.
2. referat o klubu in njegovih nalogah,
3. čitanje in sprejem pravil.

POZORI

Več otroških vozičkov, kola z gomo se pocieni prodajo že od Din 250.—. Ljubljana, Zvonarska ulica šte. 1.

4. volitev odbora in
5. slučajnosti.

Ker je namen kluba, da preko svoje organizacije da tej univerzi izrazitejši jugoslovenski značaj, da postane Univerza ognjišče nove samonikle nacionalne kulture in da povzdigne splošni nivo akademskega državljanca na ono višino, ki mu pripada, pričakujemo s strani tovarišev čim največjo udeležbo.

Prilavljalni odbor Akad. kluba Orjune.

PRIJETEN IN JAJČAST OKUS

je znak testenin »PEKATETE«. Ako jih kuharica skrbno pripravi, je ni boljše jedi te vrste.

Pogrešana taktika.

Vsaka politična stranka gleda, da izrazi vse momente, ki ji lahko pomagajo naprej. Da v izberi sredstev naše politične stranke niso posebno natančne, je stara stvar. Vendar je pa najbolj smešno, s kakimi sredstvi si hočejo utrditi stališče pri nas razne internacionalne stranke, predvsem popolnoma propadla komunistična. Ko ne more več slepiti delavstva s svojim buržoazerstvom in zapuščajo delavci trumoma svoje voditelje, katere je do dobra spoznal v vsej njihovi goloti, iščejo sredstev za vsako ceno, da bi olirali zamirajoči revolucionaren duh, na račun katerega si je že marsikateri teh proletarskih voditeljev pridobil lepo eksistenco, če ne še več. Že lansko leto so junaki kova dr. Lemeževga izrabljali ves svoj vpliv zato, da so ščuvali delavstvo proti nacionalistični organizaciji. Niti režim, niti banke jim niso bile tako nevarne, kot pa jugoslovanski fašisti, kakor so nas oni nazivali. Mogoče so imeli gospodje deloma prav. Ker od trenutne dobre volje posameznih političnih grup odvisna vlada pač ne gleda tako natanko na prste raznim demagogom, kot pa po glem idealizmu vodena nacionalistična organizacija. Neprijetno je bilo gospodom, ko smo jim mi povedali v našem listu, da nam ni neznano, da vzdržujejo stalne zveze s komunisti v Rusiji in drugih državah in še danes jim je uganka, kako je prišlo naše uredništvo do vednosti njihovih zvez preko meje.

Nedvomno je bil strah, ki jih je dalj časa zdrževal, da so nas puščali v miru. Ko pa je Orjuna zavzela energično stališče za obrambo brezposelnih in brezpravnih, se je pa sinček neburžjuškega Slovenjebistriškega advokata zopet zbal za svoje generalstvo in preko noči je otvorila komunistična stranka zopet koncentrični ogenj proti Orjuni. Nas to ne vznemirja. Ker pa bi radi prilirali vsem komunističnim demagogom nepotrebni trud, povemo jim danes, da nismo nikaki otroci, ki bi se pustili zapeljati na napačno sled. Če mislijo gospodje, katere moti naša pazljivost pri sprejemanju zlatih ruskih rubljev, da jim bomo na sedli na njihov lim in bomo začeli boj proti delavstvu, se temeljito motijo. Mi predobro ločimo potrebe delavca od pobožnih želj demagoškega doktorja in zato bomo delali odgovornega za vsako nasilje vedno pravega krivca.

Zdaleka nimamo namena prepričevati ljudi, ki so mesece in mesece sijajno živeli na Dunaju od denarja, ki ga niso zaslužili o naši poštenosti in o nepoštenosti njihovega početja. Opozarjamo jih pa edino, da naj pod utisom političnih kriz, ki pretresajo

državo, ne mislijo, da spi tudi Orjuna. Mi nismo reagirali na insulte in poulične napade, za katere odgovarjajo sklicatelji shodov, na katerih se je govorilo samo proti nam, samo iz tega razloga, ker vemo, kje so pravi krivci. Pogovemo pa danes odločno, da ne bomo molčali dolgo — a takrat, ko bomo spregovorili, bo naša beseda taka, da bo še dolgo zvenelo po ušesih ljudem, ki so se včasih igrali narodno-radikalne dijake, pozneje so pa našli ugodnejšo konjunkturo komunističnih voditeljev.

Naj se razmere preobrnejo, kakorkoli hočejo, naš program bo ostal isti. V polni zavesti dolžnosti, ki nam jih nalaga nacionalistični program, pa ne bomo pozabljali ljudi, ki hočejo iz sporov večinskih strank kovati v korist svojega lastnega žepa popolnoma kraljeve dinarje.

Če mislijo gg. Lemeži, Žorge in drugi, da je danes prišel čas, ko zopet lahko uveljavijo svoje komunistično seme, bodo temeljito razočarani. Naj se politična smer Jugoslavije obrača kakor hoče, eno je pa gotovo, da takim proletarcem, kot so tipa dr. Lemeža in vseh onih, ki na Turjaškem trgu izkoriščajo trpljenje našega delavca, žito nikoli ne bo šlo v klasie.

Vse to smo smatrali za potrebno ugotoviti vsled tega, ker se skuša v Ljubljani ponovno ustvariti nekaka fronta komunističnih delavcev proti Orjuni. V kolikor bodo stopili na plan gospodje voditelji, smo jim vedno na razpolago, a proti delavstvu ne bomo nikdar nastopili. Zvesti svojemu programu bomo vedno nastopali za pravice delavstva, tudi če nam bo ono trenutno nasprotovalo. Ker za svoje delo ne zahtevamo ne poslaniških stolcev niti korit raznih strokovnih organizacij, bo naše delo v enako korist vsem.

Trdno smo tudi prepričani, da bo prej ali slej vse delavstvo uvidelo in pravilno cenilo naše delo. Tega seveda ne pričakujemo od takozvanih voditeljev, ki so na naše delovanje ljubosumni samo radi tega, ker jim onemogoča demagogijo in spravlja tako v nevarnost korita, ki so si jih znali ustvariti na račun delavskih žuljev. Na priznanje teh ljudi niti ne računamo, povemo jim pa, da je taktika, ki so jo zavzeli zadnji čas, popolnoma pogrešana. Če mislijo, da bodo z izzivanjem zapeljali naše članstvo do nastopov proti delavstvu in tako rehabilitirali svojo zamirajočo slavo, se zelo varajo. Časi nediscipliniranosti so se v naših vrstah jenjali, zato pa razpolagamo s silo, ki bo kos še komu drugemu, kot pa faliranim eksponentom rdečih sovjetov.

General Maister — petdesetletnik.

Osvoboditelj Maribora, mož, ki je z energično roko posegel v povestnico Jugoslavije, je slavil v soboto, dne 29. marca petdesetletnico.

Ker so že drugi listi prinesli obširne življenjepisne o generalu Rudolfu Maistru-Vojanovu, se omejimo samo na to, kar nas v prvi vrsti zanima kot nacionaliste.

General Rudolf Maister je po preobratu s hrabro, a majhno četico mož in oficirjev odločil usodo Maribora v prilog Jugoslavije. Čin, ki ga visoko cenimo vsi, ki ga bodo pa primerno cenili šele naši potomci. Maribor je zasedel kot zmagovalce nad nemško lažjo, da je ta zemlja bila in bo ostala nemška. Nad Mariborom, ponosnim, slovenskim, je zaplapolala naša trobojnica v svetlem dnevu, ne nad ruševinami in očrnelemi zidovi, kot je vedel to prerokovati nemški župnik-pesnik Kernstock.

Maribor je postal naš in naš ostane. In naš je general Vojanov, ki je

kot iskren nacionalist prvi dal čutiti stoletnim tlačiteljem krepko pest, ki so strli okove!

Hrabri naš general, Orjuna Ti ob Tvoji petdesetletnici kliče: Zdravo! in na mnoga leta!

Upoštevaajoč velike nacionalne zasluge petdesetletnika, je smatrala naša organizacija za dolžnost, se mu pokloniti in mu čestitati. Naša organizacija Studenci pri Mariboru je odposlala k njemu predsednika br. dr. Cafazura in tajnika br. Strašnika, ki sta mu v imenu nacionalistov izročila čestitke in pozdrave. Kljub prestani bolezní je petdesetletnik duševno jak in čil in se je v polurnem prijaznem razgovoru z našima delegatoma zanimal za vsa važna dneva vprašanja in organizacijo. Ob slovesu je obema krepko stisnil desnico, se zahvalil in izrekel željo, naj delegata pozdravita vse ostale nacionaliste.

Pr. VII. 9/24-5.

V imenu njegovega Veličanstva Kralja! Deželno sodišče v Ljubljani je vsled naredbes z dne 12. februarja 1924, s katero je bila določena glavna razprava, razpravljalo dne 26. febr. 1924 pod predsedstvom v. d. s. sv. Mladiča v navzočnosti dež. sod. svet. Antloga, dež. sod. sv. Keršiča in okrajnega sodnika dr. Sajovica kot sodnikov in avskultanta Kobala kot zapisničarja v prisotnosti zasebne obtožiteljice Ljudmila Bajtova njenega zastopnika dr. Natlačena, obtoženca Vl. I. Galzinja o obtožbi, katero je dvignila zasebna obtožiteljica Ljudmila Bajtova zoper obtoženca radi pregreška zoper varnost časti in po predlogu, stavljenem po obtožitelju na obsodbo po obtožb event. na kaznovanje obtoženca radi prestopka po čl. III, zakona z dne 15. julija 1868 drž. zak. šte. 142, dne 26. februarja 1924 razsodilo tako: Vladimir Galzinja roj. 18. junija 1900 v Zadru, pristojen v Split, r. k. vere, samski, odgovorni urednik »Orjune«, stanujoč v Ljubljani, Zabjak št. 3, nezakonsno je krivil, da je kot odgovorni urednik »Orjune« v številkah: 1.) 59. tega lista pri priobčenju članka »Uradnica kreditne banke — volhunka goriškega fašija« z dne 13. decembra 1923, 2.) 60. tega lista pri priobčenju članka »Teror« z dne 23. dec. 1923, 3.) 61. tega lista pri priobčenju članka »Za Ljudmilo Bajtovo, ljubečo sorodnico tepenege fašistovskega junaka Dörflesa...« z dne 30. dec. 1923, 4.) 2. tega lista pri priobčenju članka »Hišno preiskavo je uvedlo sodišče v preteklih dneh v naši pisarni na zahtevo slavne Ljudmile Bajtove...« z dne 13. jan. 1924, 5.) 3. tega lista pri priobčenju članka: »Ljudmila Bajtova bo postala še slavna oseba...« z dne 20. jan. 1924, v katerih člankih se očita zasebni obtožiteljici Ljudmili Bajtovi izdajstvo in volunstvo v prilog goriškim fašistom in se le-ta s priobčenjem izmišljenih ali popačenih dejstev imenoma lažljivo dolži nečastnih in takih ne-nravnih dejanj, ki so sposobna jo v javnosti ponižati ter se jo potom tiska imenoma izpostavlja javnemu zasmehu, kar vsebuje vse enake pregreške zoper varnost časti po §§ 488, 491. k. z. zanemaril ono pazljivost, pri kateri bi bila izostala priobčitev kaznjive vsebine predmetnih člankov, če bi jo bil uporabil, kakor je bila njegova dolžnost. S tem je zakrivil prestopke po členu III./1. zakona z dne 15. julija 1868, št. 142 drž. zak. ter se o s o d i l p o členu III, točka 5. omenjenega zakona na 1500 Din globe, event. za slučaj neizterljivosti na 1 teden zopora in po § 389. k. pr. r. na povračilo stroškov kazenskega postopanja in eventualne izvršitve kazni in v plačilo takse 50 Din v smislu tar. post. 193. taks. zak. v smislu § 39. zak. z dne 17. dec. 1862, šte. 61/63 drž. zak. mora obtoženec na svoje stroške priobčiti sodbo v listu »Orjuna«, in sicer najkasneje v 2. številki »Orjune«, ki bo izšla po pravomočnosti sodbe.

Političen pregled.

Nestalnost in nejasnost notranje-političnega položaja, ki karakterizirajo javno življenje naše kraljevine od njenega ujedinjenja dalje, dosegla je v zadnji dobi svoj vrhunec. Brezobziren način, s katerim se je držala dolgo časa na krmilu ena sama stranka s pomočjo maloštevilnih Nemcev in Turkov, je konečno združil v enotno fronto najbolj heterogene in načelno nasprotno politične frakcije. Parlamentarna politika vseh opozicijskih skupin je izzvenela v eno samo geslo: radikalni režim zrušiti za vsako ceno.

Pod tem geslom so se združili največji nasprotniki, demokrati in slovenski klerikalci, in ko sami niso bili kos radikalni večini, pritegnili so Radičevce, ki so po večletnem ignoriranju narodne skupščine prestopili prag jugoslovanskega parlamenta.

Ne glede na zapletljaje, ki jih nastop vsakomur močne Radičeve skupine lahko izzove v bodočnosti, pomeni ta njihov korak veliko pridobitev. Seveda ne za Radiča! Ker nedvomno je, da bo ugled njegove stranke, ki je živela in zmagovala pod devizo samostojne hrvaške republike in zanikanja Beograda, med hrvaškimi seljaštvom, ki zdaleka ni tako politično nezrelo, kot se domneva, zelo padel. Vsa moč Radičevstva je bila osredotočena v njegovem republikanstvu. Sedaj so pa

LJUBLJANA, Mestni trg 5

O. BERNATOVIC

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

njegovi nosilci šli in prisegli zvestobo »srbskemu« kralju. To dejstvo bo marsikateremu Radičevemu volilcu dalo misliti in vsled tega je njegova bodoča zmaga precej manj sigurna. Z ozirom na to moramo smatrati prihod Radičevcev v Beograd kot pridobitev za jugoslovansko državno misel, — četudi le posredno.

Vstop Radičevcev je opoziciji omogočil, da je uveljavila svoj negativni program — samoradikalna vlada je padla. Ko pa je bilo treba pristopiti k pozitivnemu delu in sestaviti delazmočno vlado, pokazalo se je, da diametralne smeri, ki so se znašle trenutno, ne morejo na noben način trajno skupno delovati. Kar je nepoučena javnost najmanj pričakovala, je nastopilo — druga najmočnejša parlamentarna skupina — demokratska stranka — se je cepila in en del pod vodstvom Pribičevića je stopil v Pašičevo vladno večino.

Ta razkol se v politični javnosti zelo različno komentira. Nekateri iščejo vzroka v razlikujoči se taktiki in rišejo Pribičevića kot intrasingenta, ki hoče svoj program uveljaviti revolucionarnim putem brez izbire sredstev, dočim Davidovič bolj prija pot kompromisov in oportunitizma. Na vsak način je pa tudi značilno, da so se pridružili prvemu skoro vsi poslanci prečanskih krajev, dočim so drugemu ostali zvesti poslanci iz predvojne Srbije. Ta moment opravičuje domnevo, da tudi demokratski poslanci navzlic širokopoteznemu strankinemu programu vodijo dostikrat politiko z ozkega pokrajinskega vidika. Poslanci iz Srbije, kjer vlada rivaliteta samo med radikali in demokrati, ne polagajo tolike važnosti na destruktiv-

nost Radiča, Kofošca in Spaha in smatrajo celo mogoče pozitivno delo z njimi. Nasprotno pa demokrati iz prečanskih krajev do duše poznajo vrednost in nevarnost teh temnih elementov in so se sodelovanju z njimi odtegnili z secesijo.

Politična situacija vsled tega na jasnosti gotovo ni pridobila in nad trideset ur trajajoče obstrukcijske seje ne bodo prinesle državi gotovo nobene koristi. Proračun je sicer srečno pod streho, a na nadaljne uspešno delovanje parlamenta pri teh razmerah ni misliti.

Zato se vedno pojavlja klic po novih volitvah in nedvomno bodo one tvorile izhod iz sedanjega nezdržnega stanja. Kako se bodo izvršile in kdo bo izšel iz njih kot zmagovalc, je nejasno, ker zavisi tudi mnogo od tega, kako bo sestavljena volilna vlada.

Za naš nacionalistični pokret so velike važnosti vsled tega, ker bodo odločale o moči defetizma in konstruktivnosti. O ideji državne skupnosti in utopiji plemenskih avtonomij in republik. Kakor opazujemo sedanji boj med strankami kot nevtralni opazovalci, je to stanje vendar stanje najstrožje pripravljenosti, da odločujoče posežemo v razvoj dogodkov. Nove volitve morajo na vsak način oslabiti protidržavne skupine in na to mora predvsem delovati Orjuna. Mi se ne eksponiramo za eno stranko, a pod geslom nacionalnosti in državne skupnosti bomo nacionalisti v Sloveniji dosegli to, da bo nemški poslanec v Sloveniji samo še zgodovinska anekdota. Z njim vred Radičevci in še nekaj polomljenih zob Koroševih tigrov... —aka.

Poziv vsem našim organizacijam!

Revizija inozemskih delavcev.

Pod pritiskom obupnih razmer, ki jih povzročajo vedno naraščajoča brezposelnost, so se zgenile končno tudi oblasti in začele malo rigoroznejše izvajati naredbo o tujih nameščencih. Končni uspeh je seveda odvisen od onih, ki odločujejo v Beogradu in po dosedanjih izkušnjah nas navdajajo veliki dvomi, če bo revizija, ki jo bo izvedla oblastna inšpekcija dela v Ljubljani, res imela zaželeni in nameravani uspeh. Pa o tem bomo sodili pozneje. Za sedaj je dolžnost vse nacionalne javnosti, da najodločnejše podpre akcijo, ki jo je podvzela imenovana inšpekcija. Opiraje se na naredbo ministrstva socialne politike pozivlja namreč oblastna inšpekcija dela v Ljubljani in Mariboru vsa podjetja, ki imajo zaposlene inozemce, da iste najkasneje do 1. aprila prijavijo z istočasno navedbo oblasti, ki je izdala dovoljenje za zaposlenje. Ker vemo, da je večina

inozemcev zaposlenih brez dovoljenja, ali jim je pa vsaj isto že zdavnaj zapadlo, je jasno, da se večina podjetij ne bo odzvalo pozivu, vsaj ne v polnem obsegu. Ker bo pa naravno kontrola od strani oblasti težko izvedljiva, pozivljamo vse organizacije in somišljenike, predvsem pa one, ki so radi privandranih tujcev zgubili svoj kruh, da pomagajo pri tej akciji na ta način, da nam sporoče vsa njim znana imena tujih nastavlencev z natančno navedbo njihov poklica, zaposlenosti in državljanstva. Mi bomo podatke izročili oblasti, da lahko ona potem svojo grožnjo o izgonu izvede, oziroma kaznuje podjetja. Opozorjamo vse, da ne zadoščajo domneve in sumničnja, treba je navesti konkretnih primerov. Tajnost je našim informatorjem popolnoma zajemčena in zato pričakujemo, da se bodo zlasti delavci v polni meri odzvali našemu pozivu. Nele naši člani, am-

pak vsi oni, ki jim je ureditev socialnih razmer res pri srcu. Ker mi se ne potegujemo samo za svoje članstvo, temveč za ves narod. Torej tudi za one, ki nas v svoji zapeljivosti smatrajo za nasprotnike.

Upamo, da bo predmetni poziv našel mnogo odmeva in tako pomagal oblasti, da izčisti našo domovino tujcev, ki ogrožajo državno varnost, poleg tega pa odjedajo domačinom kruh.

Vse organizacije morajo razviti v tem pogledu najintenzivnejše delovanje!

Podrobnejša navodila bodo mestnim odborom vposlana v posebni okrožnici, za danes opozarjamo le, da se podatki za ljubljansko oblast pošiljajo oblastnemu odboru v Ljubljano, za mariborsko pa ekspozituri v Mariboru.

Dinkači! Prodaj dirkalno kolo po ceni. Zglasiti se je v Sp. Šiški pri LAH mehanična delavnica.

KUHARJI!

Rabimo večje število prvovrstnih kuharjev in event. natarjarjev za letoviško sezijo. Reflektiramo samo na zavedne Jugoslovane s prima referencami. Ponudniki se javijo osebno ali pismeno upravi našega lista.

Krasno zobovje doseže se le pri stalni uporabi „ITO“ zobne paste.

Pisalni stroj

z vidno pisavo se ceno prodaja. Ogleda se v upravi lista.

Perilo, kravate ter razno modno in galanterijsko blago najsolidnejše pri JAKOB LAH, Maribor. Glavni trg šte. 2.

Priporočamo vsem rodbinam KOLINSKO CIKORIJU izversten oridatek za kavo.

Simon Klimanek Šelenburgova ulica šte. 6.

Modna krojačnica za civilne obleke in uniforme. Zaloga prvovrstnega češkega in angleškega blaga.

Cene solidne in dobro delo! Računski stroji. THE REX CO., Ljubljana.

France, nadalje Ivan Kos, Avgust Jenko, Klemenčič, dr. Lah, Onezda, brata Kozaka, v prvih številkih tudi Lovšin, Novak i. dr.

Vendar »Preporod« ni bil samo dijaški list. Uredništvo pove že v prvi številki, da je list namenjen vsej slovenski napredni javnosti. »ki ima še vsaj malo ljubezni do svoje domovine.« »Preporod« nosi v prvih številkah podnaslov »Pokrajinsko glasilo jugoslovanske napredne mladine na Slovenskem«, v drugi številki uredništvo ponovno opozarja, da reflektira na mladino cele Slovenije — torej ne samo na srednje in visokošolske — radi tega ne more donášati člankov »z zelo visoko vsebino«. Konsekventno temu stališču da hoče razširjati jugoslovansko idejo med vso mladino, Slovenije; izpuščena je v podnaslovu 5. številke beseda »napredn«.

Ko tako listamo številke »Preporoda«, vidimo, da je cenzor zelo svojevoljno belil po cele kolone lista. Zadnja številka lista po številu 12, je bila pobeljena na več kot 20. mestih. »Preporod« je izhajal od 1. novembra 1912 do konca šolskega leta 1913; popolnoma kompromitiran pred policijo je izdihnil s šolskim letom 1913, in pustil za seboj že organizirane, k vsaki žrtvi pripravljene, številne vrste jugoslovanske omladine. Avtorji posameznih člankov so si pomagali na razne

Kronika.

Celjska »Nova Doba« se je zelo vznemirila zaradi našega članka glede policijske ure. Nimamo nič proti temu, ako se list zavzema za svoje pripadnike, saj je to tudi njegova dolžnost. Nekam neokusno pa je, lastiti si samo sebi pravico do kritike. Po mnenju »Nove Dobe« imajo namreč pravico samostojno misliti le gospodje okoli tega lista. Nam očitajo oštarijsko politiko. Priznamo, da je v Celju nekaj takih politikov, toda ti so okoli »Nove Dobe«.

Zadnjič bi onega članka ne priobčili, da ni policijski šef ovadil starostu sokolskega društva v Celju državnemu pravdnistvu, in sicer radi popolnoma nedolžnega besedila v potpisu v »Novi Dobi«. O tem nameravamo še obširneje poročati.

Za presojo nacionalnih vprašanj je v Celju merodajna edino »Nova Doba«. Vzpodbuja tu in tam naše občinstvo k izvajanju gesla »Svoji k svojim«, med ineratnim delom pa vidiš zastopane tudi naše nemškutarske tvrdke. Kričeča reklama za »Zlatorog-milo« je priobčena kar na drugi strani lista, toliko da ni objavljena kot uvodnik.

»Nova Doba« naj nam oprost, da bomo tudi v bodoče brez njene dovoljenja ožigosali, kar bomo smatrali za potrebno.

O nastavljanju inozemcev v naši državi smo dobili v roke obširnejšo pritožbo, iz katere posnemamo sledeče:

Prav priprosti sinovi slovenske matere se čudijo, zakaj čuvárji narodne svetinje dopuste, da namesti češki grof Herberstein na svojem veleposestvu v Ptujem okraju (Vurberg) zagrizenega nemškega nacionalista gozdarskega oskrbnika g. Tippela in to ob času, ko smo si začeli graditi lastno nacionalno državo.

Zavedni Planinčani pri Rakeku so mu dali odhodnico, zato je šel iskati pomoči k nemškim kolegom na Čehoslovaško, kateri so ga seveda uputili v Ptuj, češ. da so tankaj take firme dobrodošle in da bode tudi dobro izhajal, čeravno Orngovi pajdaši v svet kriče, da se jim slabo godi. Na ta način je prispel g. Tippel v Ptuj kot pristno češko blago. Kakor se je jež v gostih pri usmiljeni tetki lisiči obnašal, tako je storil naš previdni gozdarski oskrbnik.

Po državnozbornih volitvah, ko so zmagali Nemci in klerikalni nacionalni dremavčki, si je dal gosp. Tippel razmaha tako, da bo skoraj premalo prostora za Slovence in Čeha na Herbersteinovi domeni. Le gospodično Lehmacher čakajo dobri časi, ker je pristna ptujška Nemka.

Naprošeni smo, da vzamemo g. Tippela v evidenco, kar ne bo težko, ker nosi za klobukom vojni križec bivšega avstrijskega častnika.

načine, da spravijo svoje revolucionarne vrstice v javnost. Redkodaj se je posrečilo prodreti pri cenzuri z resnico povedano brez ovinkov. Mnogokrat služijo za razodetje političnega ujedinjenja namigavanja: »Quo usque tandem... Ceterum censeo«. Mi kar nas je kovačev... Črna roka, Lanci, ali pa si je skušal avtor pomagati z narodnimi pripovedkami, s pridigami pod goro itd. Ustna agitacija je razodela skrivnosti še vsem tistim, ki »Preporoda« niso mogli razumeti. »Preporodov« lastnik in izdajatelj je bil konzorcij. Kdo je bil poleg Fabjančiča javljen kot član konzorcija policiji, poročevalcu ni znano. Odgovorni urednik prvih treh številke je bil France Brozovič, naslednjih Stanko Svetina in Vladimir Svetek. Tiskal ga je Dragotin Hribar v Ljubljani in pozneje Slatnar v Kamniku. Tiskarske stroške so deloma poravnale organizacije s svojimi članarini. Naročnikov ni imel mnogo. Ekspedicija se je vršila po srednješolskih v »Mestnem domu«, v prostorih društva »Prosvete«, ki je imela v najemu malo dvorano.

Ko je »Preporod« izdihnil v glavnem z izdatno pomočjo ljubljanske policije, se je ustanovila za njim nova revija »Glas Juga«, katere lastnik je bil konzorcij, izdajatelj in odgovorni urednik pa V. M. Zalar, tiskal ga je zopet Slatnar v Kamniku. »Preporod« in »Glas Juga« sta iz-

Sokolsko slavlje u Zagrebu. Kako nam javljaju iz Zagreba ovogodišnji veliki sokolski dani, koji će se obdržavati u Zagrebu od 15. do 17. augusta o. g. biti će pravo sokolsko slavlje, dostojno onoga što doživljavamo na svima sokolskim sletovima većega stila. Sve radnje oko sleta danas su već dotle uznapredovale, da se ovih dana pristupilo izradbi detaljnog programa, koji će biti doskora objavljen javnosti i Sokolstvu. Interes je za ovaj slet ne samo u sokolskim krugovima, već i van sokolskih krugova, koji se spremaju da u ove dane posjete Zagreb kako bi bili dionice velikog sokolskog i narodnog slavlja. Od stranih slavenskih uzvanika so sada se odzvalo bratsko čehoslovaško Sokolstvo, koje dolazi na slet u velikom broju, a šta više sa sobom dovodi i svoj naraštaj (dorast) do 500 na broju, koji će na sletištu izvesti skupinske alegorijske vježbe česko-slavenskog bratstva. Braća Čehoslovaci iz sleta upriličit će jedan oveći izlet na Plitvička jezera i Jadran. Kraj braće Čeha okupit će se i velik broj novo organizovanog ruskog Sokolstva, a velika je nada da će sudjelovati i ostali zastupnici Sokolstva. Jedno od najtežih pitanja, a to je izgradnja sletišta riješeno je ovih dana. Sletskom odboru uspelo je da dobije u zakup veliko igralište kraj samog državnog kolodvora dakle u centru grada, koja će se već narednog tjedna preudeliti u veliko sletišta sa svima zahtjevima najmodernije tehnike. Interes za sam slet toliko je, da je povukao na sebe pozornost čitave naše javnosti i iz svijtu krajeva države, pa se Sokolstvo već danas sprema da na sletu istupi kako se to dolikuje ovakvoj narodnoj organizaciji. Za nastambu i prehranu na sletu poskrbljeno je u punoj mjeri, pa se na pojedince ne će stavljati nikakove žrtve velike materijalne naravi. Jednako je i s pitanjem pogodovne vožnje na železnice za sve posjetnike sleta, dok će vježbači imati naročiti popust. U sokolskim se redovima opet s osobitim zanimanjem gleda i na sama natjecanja koja bi po zamisli tehničkog vodstva sleta imala biti dostojan uvod u godišnja međusletna natjecanja. Organizacioni odsjek sleta izradio je sve potrebne upitne ark, koji će se ovih dana razaslati po svukupnom sokolstvu, a svatko iz van sokolskih krugova koji se za slet interesira bilo radi učestvovanja ili ostalog što je u vezi sa sletom neka se uvijek obraća na svoje najbliže sokolsko društvo ili na sletsku kancelariju: Zagreb-Gunduličeva ul. 29, gdje se dobiju sve upute.

Iz Maribora.

Fotograf Vlasič, ki na slovenski veselici ni našel zadostne zabave, pač pa se je pozabaval pri »Rapidu« in je bil zaradi tega ožigosan v našem listu, nam je naznanil svoj izstop iz »Orjuna«. Če ta gospod misli, da se zaradi njegovega izstopa iz »Orjuna« le najmanj jezimo, se grozno moti. Nasprotno, mi smo vedno trdili, da morajo mlačeži vneti iz naših vrst. Gospod Vlasič bi gotovo storil mnogo boljše, če bi nekoliko revidiral svoje narodno prepričanje, nego se jezi nad nami, če ga opozorimo na njegov narodni prestop. Raje imamo manj članov, a ti naj bodo dobri, zvesti, zanesljivi in značajni. Mlačna voda se ne pozira, če smo jo dobili slučajno v usta. Gospod Vlasič, če vam je drago, prestopite lahko celo k »Rapidu«.

Ilustracija k naši brezposelnosti. V številki 12. smo v članku pod tem naslovom navedli imena Fabinger

Desetletnica dijaške stavke.

K 2. točki predavanja: »Preporod«, »Glas Juga«, »Klic od Gospe Svete«, Štrajk 18. marca 1918.

Preorientirana narodno-radikalna organizacija je začela s kolsalnimi razmahom. Jugoslovanska ideja je delala čudeže v ljudeh. Vse je stopilo v ozadje, šola se je smatrala kot postranski posel, pri čemur napredek dijaštva ni trpel. Ves prosti čas se je posvetil organizaciji. Trdna vera in neskočno hrepenenje združeno z ljubeznijo, ki ne pozna žrtve za ideal svoje države, se more primerjati samo s hrepenenjem zakoncev po svoji hiši in domu. Beseda »žrtve« je imela najglobokejši pomen. »Preporod« je prinesel v četrti številki himno revolucionarne duše atentatorja Luke Jukiča:

Moje geslo.

Zao mi je svojih ljudi
I rodbine,
Zao mi je lipeje svoje
Domovine;
Zao mi je milih nada,
mladih dana,
Zao mi je zlata svoga,
zaplakana;
Zao mi je samog sebe;
ali šta ču?

Sve za narod i slobodu
žrtvovaću!

Čudežen odziv je našla ta pesem med dijaštvom ne samo v Ljubljani, ampak po vseh slovenskih mestih. Jugoslovanske organizacije so nastajale v Ptuj, Mariboru, Celju, Kranju, Novem mestu, Idriji, Gorici, Trstu itd. V Ljubljani so obstojale močne samostojne organizacije na II. državni gimnaziji na Poljanah, na I. državni, na realki, učiteljsku, trgovski in obrtni šoli. Malo smeha je vzbudila vest, da se poskušajo celo na ljudskih šolah organizirati in, da ne pozabim pozneje povedati, celo štrajkati...

Celo organizacijo je vodil centralni odbor, obstoječ iz desetih članov. V tem centralnem odboru so se nahajali tudi zastopniki pokrajinskih organizacij, običajno njihovi predsedniki. Vsaka zavodova organizacija je imela svoj odbor zase in je bila v svojih notranjih zadevah popolnoma avtonomna. Predsedniki centralnega odbora so bili po vrstnem redu 1912. Kos, 1913. Lovšin, 1914. Majaron.

Glasilo organizacije je bil »Preporod«, čeprav se je to pred sodiščem vztrajno tajilo, iz umljivih razlogov.

»Prvo številko »Preporoda« je uredil Kos na svojem stanovanju v Križevniški ulici, menda št. 6. Naslednje številke pa je uredil deloma Kos, večinoma pa Fabjančič. V »Preporod« so pisali poleg Vladislava Fabjančiča, še njegov brat

(Dalje prihodnjic.)

Franc, Sekanina Ferdinand, Kotol (recte Katol) Johann, ki so se objavili pomotoma v seznamu tujih državljanov. Imenovani so zavedni Slovani in se jih v članku iznešeni očitki ne tičejo.

Naša deca. »Tabor« je svoječasno prinesel notico, v kateri omenja grdo spakedranščino, ki jo govori šolska deca. »Strup iz Celja« Cillier Zeitung se to notico takoj pobrala kot pes kost ter jo tolmačila in razlagala po svoje, to je v nemško-šovinističnem duhu. V pomirjenju ji pa lahko povemo, da so enaki slučaji redki in če je to deca kakega posili -itscha ali -igga. Vsa druga deca pa je naša in bo to postala vedno bolj. Veselje je poslušati pred šolo čebljanje dece, kako lepo slovensčino govori. Učiteljstvo vrši tu veliko nacionalno nalogo; dati narodu nazaj, kar je njegovega, dati mu deco, po kateri je segala grabežljiva tužčeva roka ter ji hotela iztrgati najdražje — materino besedo! In ta deca je in mora postati naša. Tu ne pomagaj noben odpor, nobena intriga. — Onim pa, ki puste šolati svojo deco v nam neprijazni tujini, kojim ni mar, da bi se udeležila razen ostalega narodnega občinstva petčlanska deputacija Orjune. — Dragi brat Domicelj, Tvoj duh se je ločil od gmote, katero smo položili pod našo slovensko grudo, Tvoj duh, duh dobrega in pravega nacionalista pa živi z nami. Živel bo tudi takrat, ko razvijemo naš barijak nad najskrajnejšim portičem Jadrana, nad zadnjo kraško vasico, ko bo rešena tlačiteljev Tvoja ožja domovina. Bodi Ti lahka slovenska zemljica, Orjuna se poslavlja od Tebe in se klanja Tvojim manom!

Maribor. V soboto, dne 29. marca smo položili k večnemu počitku truplo br. Albina Domicelja. Pogreba se je udeležila razen ostalega narodnega občinstva petčlanska deputacija Orjune. — Dragi brat Domicelj, Tvoj duh se je ločil od gmote, katero smo položili pod našo slovensko grudo, Tvoj duh, duh dobrega in pravega nacionalista pa živi z nami. Živel bo tudi takrat, ko razvijemo naš barijak nad najskrajnejšim portičem Jadrana, nad zadnjo kraško vasico, ko bo rešena tlačiteljev Tvoja ožja domovina. Bodi Ti lahka slovenska zemljica, Orjuna se poslavlja od Tebe in se klanja Tvojim manom!

Občni zbor krojaške zadrage. V nedeljo, dne 30. t. m., je imela krojaška zadruga svoj občni zbor. Pri novih volitvah je prodrla slovenska lista, tako da je danes tudi ta organizacija v slovenskih rokah. Nekateri mladi mojstri, kakor Zotter, Fabjančič, Setina, Stojko itd., so kratkoma zahtevali razpravo v državnem jeziku. Predsednik Koser (Kossár) je bil sicer mnenja, da je uradni jezik »srbski«, ki ga on ne obvlada, da pa bo namesto njega govoril slovenski, kar je tudi s klisim obrazom storil. To bi bilo torej prav. Česar pa ne odobravamo, to je nastop nekaterih nezavednih mojstrov, ki so ves čas zlobodrali nemško. Eden takih tičev je »ta mali Jakob Kolc« iz Stolne ulice. Mi smo tega malega moža imeli ves čas za Slovenca, a glej ga vraga, na obnem zboru pa je ves čas v slabi nemščini opletal po tovariših. Mi imamo povsodi oči in ušesa in vestno beležimo vse nenarodno mišljenje, kar si naj posebno obrtniki dobro zapomnijo.

Parna pekarna JEAN SCHREY

nasl. **Jakob Kavčič, Ljubljana**

naznanja, da ima vsak dan

priznano najboljšo pecivo ter sveže in pristne preste.

Telefon šte. 158.

Da se razumemo! V našem neustrašenem in brezobzirnem boju na vse strani se včasih pripeti, da mah-nemo tudi po nedolžnih ter jim s tem delamo krivico. To radi priznamo in storjeno krivico tudi radi popravimo. Našim dopisnikom se pomota v osebi ali imenu ne more šteti v zlo, posebno ker nimamo plačanih dopisnikov, ampak le one, ki žrtvujejo ure oddiha za dopisovanje. Erare humanum est. — Nihče nas doslej radi tega ni sodil, in če, bi imel to pravico le prizadeti. Drugim pa to pravico odrekamo!

Naš pokret.

JAVNI SHOD ORJUNE V TRBOVLJAH.

Mestna Orjuna je priredila v nedeljo dne 30. p. m. ljudski shod, ki je bil zelo dobro obiskan. Udeležili so se ga po večini delavci, katerim je bil tudi namenjen. Prišlo je nekaj socialistov in komunistov, ki so mislili, da ga bodo razbili, toda prepričali so se lahko, da jim je v Trbovljah odklenalo.

Brat podpredsednik Brilej je otvoril shod in dal besedo predsedniku O. O. br. Kranjcu. V jednatem govoru je ta opisal razvoj delavskega stanu od nekajd do danes. Koncem govora je v številkah dokazal, da si delavstvo v Jugoslaviji samo ne more ničesar izvojevati, ker ga je premo. Ako hoče, kaj doseči, se mora nasloniti tudi na druge sloje. Za svoj lep govor, dasi tudi ga je motila pešičica nasprotnikov s prav neslanimi medkljici, je žel obilo priznanja. Nato se je oglašil k besedi sodrug Krušič, ki je trdil, da delavce nima domovine in nekaj govoričič o mutasti internacionali. Br. Kranjec ga je s prav krepkimi besedami zavrnil, da je gosp. sodrugu sapo zaprlo. Revček je komaj čakal, kdaj se bo lahko izmuznil iz dvorane. Drugi govornik br. Brilej je ortal pogubonosno delovanje socialistov in komunistov, ter razložil pomen Orjune za delavstvo. Za svoj lep in stvaren govor je žel obilo odobravanja. Končno je dobil besedo še komunist Sedej iz Ljubljane. Govoril je kot kak judovski kramar, ki zgovorno hvali svojo slabo kramo. Povedal ni nič novega in tudi nič pametnega. Na koncu je pozval svojo čredo, naj zapusti dvorano, kajti za enkrat so se že namanifestirali. Misli je pač, da se bo dvorana izpraznila. Toda zmotil se je temeljito. Odslo je samo okrog 30 sodrugov, v dvorani pa je ostala velika večina delavstva, ki je s tem pokazala, da je zavedno pokazala lubet socialističnim in komunističnim izkoriščevalcem. Med odhodom so si sodrugi zapeli nagrobnično, češ komunizem je pokopan. Ker se nihče ni oglašil k besedi, je br. Brilej zaključil nad vse lepo uspeli shod.

Shod je pokazal, da je že precej delavcev za Orjuno. Zato nesebično in požrtvovalno naprej po začrtani poti!

Mestna Orjuna Ljubljana priredi v nedeljo dne 6. t. m. ob 20. uri v Areni Narodnega doma (dohod z Bleiweisove ceste) družabni večer z jako zanimivim sporedom.

Mestna Orjuna Krakovo-Trnovo priredi čajanko v nedeljo, dne 6. aprila ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne »pri Panju«, Vegova ulica šte. 2. Vabijo se vsi člani, po njih upeljani gostje in somišljeniki Orjune. — Odbor.

Mestna Orjuna Krakovo-Trnovo pozivlja svoje članstvo na I. redni občni zbor, ki se vrši dne 6. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v salonu gostilne pri Lozarju, Rožna ulica 17. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo funkcionarjev upravnega odbora. 3. Poročilo sekcij. 4. Absolutorij dosedanjemu odboru. 5. Poročilo delegata Oblastnega odbora. 6. Volitev novega odbora. 7. Slučajnosti. Članstvo, ki ni poravnalo zaostale članarine nima pravice glasovanja, vsled tega bo blagajnik eno uro pred občnim zborom sprejemal članarino istotam. Udeležba za člane in članice strogo obvezna. — Odbor.

Mestna Orjuna Krakovo-Trnovo prosi vse one člane, ki so spremenili svoje stanovanje, da javijo svoj natančni naslov tajništvu Mestnega odbora, Opekarska cesta 31. Uradne ure vsak dan od 18.—20. ure zvečer. — Obenem naznanjamo članstvu, da bo obiskal člane, ki še niso poravnali članarino, v to pooblaščen in kasan. — Odbor.

Predsednik dr. Leončič se bo najkasneje tekem dveh mesecev stalno preselil v Split, kjer prevzame posle. Pod njegovim vodstvom bo direktorij izvedel najintenzivnejšo propagando v vsej državi, predvsem v oblastih, kjer zaznamuje organizacija zastoj, odnosno je še premo razširjena.

»Pobeda«. Kakor se nam poroča iz Splita, so bili na zadnji seji direktorija sprejeti važni sklepi o reorganizaciji glavnega organa, predvsem v uredništvu. Čim bodo odstranjene izvestne zapreke, bo začela »Pobeda« izhajati dvakrat tedensko, kar bo nedvomno velike koristi za stik organizacij z glavnim vodstvom.

Zahtevajte po vseh restavracijah in kavarnah prvovrstna špeciialna vina v steklenicah tvrdke GJURO VALJAK, Maribor, Grajska klet.

Službene objave.

Poverjeništa. V naši oblasti obstoji več poverjeništev, ki ne poročajo redno oblastnemu odboru. Posamezna so že presegla število 20 članov in bi lahko pristopila k osnovanju samostojne organizacije. Ker se bliža čas javnih prireditev, pozivljamo vsa poverjeništa, da podvoje svojo delavnost in po možnosti čim prej skličejo ustanovne občne zборе.

Enako pozivljamo somišljenike v krajih, kjer naša organizacija še nima trdne postojanke, da se prijavijo

oblastnemu odboru za poverjenike. Naš cilj ni, veliko število članstva, pač pa moramo stremeti za tem, da imamo v čim več krajih svoje zanesljive zaupnike. Poverjeniki dobe vse potrebne informacije pri oblastnem odboru, odnosno pri ekspozituri v Mariboru.

FINANČNE DOLŽNOSTI ORGANIZACIJ.

V smislu sklepa seje oblastnega upravnega odbora z dne 25. marca sporočamo organizacijam, da je odslej poleg 50% oddaje članskih prispevkov v oblastno blagajno obvezna tudi 30% oddaja vseh drugih dohodkov organizacije, (veselice, nabiralne pole, podpore itd.). Oblastni odbor je sicer skušal varovati organizacije, kolikor je bilo mogoče, a denarne obveznosti oblastnega odbora so tako velike, da jih niti ta zvišana bremena ne bodo zmogla. Iz tega vzroka bo oblastni odbor samo v izjemnih slučajih oprostil specielne zbirke te oddaje in to samo one organizacije, ki bodo sicer redno vršile svojo finančno dolžnost.

V svrhu prijav izrednih dohodkov bo oblastni odbor izdal posebne pole in pozivljamo mestne blagajnike, da redno vpošiljajo točno izpolnjena poročila.

NABIRALNE POLE.

Oblastni odbor je lansko leto začel nabiralne pole, na katere edino smejo organizacije pobirati prostovoljne prispevke. Ker je na teh polah v smislu starega finančnega plana naznačeno, da se odda polovica nabrane vsote oblastni blagajni, obveščamo organizacije, da ostanejo pole sicer v veljavi, da pa je v smislu gornjega sklepa oddati samo 30% oblastni blagajni. Toliko v vrednost blagajnikom.

Iz mariborske ekspoziture Oblastnega odbora v Ljubljani.

Letni občni zbor Orjune Studenci pri Mariboru se vrši v soboto, dne 26. marca 1924 ob 20. uri v mali dvorani »Narodnega doma«. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala in je dolžnost vsakega zavednega Orjunca, da se obnega zbora zanesljivo udeleži. Nacionalisti Maribora in okolice, posetite občni zbor v častnem številu.

Orjuna Studenci poziva svoje članstvo, da se v mnogobrojnem številu udeleži proslave pesnika narodnega edinstva Branka Radičevića, ki se vrši v soboto, dne 5. t. m. v »Narodnem domu«. Zdravo!

Dopisi.

Senovo pri Rajhenburgu. Podpisani odbor mestne Orjune v Rajhenburgu konstatira z ozirom na različne govorice, da članek »Senovo pri Rajhenburgu« v listu Orjune št. 14 z dne 29. marca 1924 ni priobčil brat Kalc, ampak ga je objavil odbor mestne Orjune Rajhenburg kakor je bilo razvidno iz podpisa. Radi tega opozarjamo vse napadene v gori omenjenem članku z vso resnostjo, da puste brata Kalca pri miru, ker drugače dobe lekcijo, ki jim njihovo življenje gotovo ne bo osladila.

Odbor Orjune v Rajhenburgu. V Domžalah se nahaja gostilna pri »Novi pošti«, katere najemnik je Oset Franc. V isto gostilno zahajajo v pretežni večini naši domačini (Slovenci) in tudi skupina zagriženih Tirolcev, ki pa seveda imajo prednost v vseh ozirih, a naši niso spoštovani kot gospodarji naših tal. Omenjenega gostilničarja opozarjamo, naj se zaveda, da se nahaja na jugoslovanskih tleh in da ne protežira tujcev, ker je naša potrpežljivost pri kraju, kajti drugače je Orjuna prisiljena poseči vmes, da izzrači posebno sobo.

Sramotni oder.

Mariborski Orjuni priporoča neki potnik potom nas Veliko kavarno, kjer se še danes šopirita v veži dve marmornati tabli, ki v blaženi tevtonščini naznanjata svetu, kdo je zgradil poslopje. Upamo, da bo lastnik hiše sam odstranil te napise, in prihranil nekvalificiranim delavcem trud.

Se Zlatorog! Mesto da bi podjetje upoštevalo naš nasvet in zamenjalo frankfurtske lepake v ljubljanskih tramvajskih vozeh z drugimi, jih je menda iz jeze, da je občinstvo nekaj teh cunj srgalo, v zadnjem času še pomnožilo. Ker vemo, da reklamna družba Clamor, ki ima v zakupu tramvajsko reklamo, za to postopanje ne more biti odgovorna, ker je vezana na svojega naročnika, pozivljamo vodstvo električne cestne železnice, da pusti odstraniti reklamne lepake v vele-nemških barvah, ker na noben način ne moremo prevzeti odgovornosti, če bo vsled tega izživanja trpela škoda družba.

Mariborskim nemškim lekarnam kot v znanje! Lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Aleksandrovi c. daje strankam še sledeče zavitke: Marihilf-Apothek W. A. König Mariburg. Tegetthofstrasse 1 gegenüber der Franziskanerkirche«. To je naravnost izživanje slovanskega življa in bodemo, ako dobimo še v bodoče kak tak zavitek v roke, znali primerno postopati. Povemo pa, da kaj takega ne bomo absolutno več prenašali v našem jugoslovanskem Mariboru in bomo odslej izvajali stroge konsekvence. Tem gospodom pa, ki jim ni mar, da bi se v jugoslovanski državi tozadevnih zakonov držali, bomo pomagali čez mejo.

Neobhodno potrebni. V Mariboru je bil pri tvrdki Franz in sinovi nastavljen kot »Direktor« inozemec Josef Neumann. Imenovanemu je dovolilo ministristvo bivanje v naši državi kot »strokovnjaku« samo za imenovano podjetje. Sedaj se nam poroča, da je **neobhodno potrební strokovnjak** vstopil v usnjarsko podjetje Freund, kjer pa tudi ne namerava ostati trajno, temveč se poteguje za mesto pri tvornici konserv na Vrhniki. Dasi pri nas takih »strokovnjakov«, ki bi se istočasno razumeli na moko, podplate in konserve, prav nič ne pogrešamo, ne dvomimo, da bo imenovanemu uspelo na kak način preslepiti ministristvo o svoji »neobhodni potrebnosti«. Mi svarimo pravočasno poklicano oblast, da zaščiti pravice naših brezposelnih, ker če jih bodemo prisiljeni ml, bodemo storili na način, ki bo zalagal.

Karl Lorber, trgovec v Spodnjem Dravogradu korespondira še vedno na sledečih tiskovinah: Karl Lorber, Handlungshaus Unter-Draurg. Prosimo oblast, da tega gospoda malo bolj natančno potiplje. Zadnji čas je že, da se v tem oziru store energični koraki. Za danes naj bo to omenjenemu gospodu samo opomin.

Zastopstva

večjih tvrdk in tovarni tudi z poljedelskimi stroji, motornimi gnojili, etermitom, opeko, cementom itd. ter vsakovrstno blago v komisijo sprejme agilen trgovec z mešanim blagom v prometnem trgu v Sloveniji.

Ponudbe pod »Dobra kupčija« na upravo »Orjuna«.

Književnost.

Sliko iz živalstva, spisal Pavel Flerč. Založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena trdo vezani knjigi 24 Din.

Kako rada je čitala mladina Erjavčeve spise iz življenja živali in tudi odrasli so se zabavali ob njih ter jih zelo radi prebrali. Pred kratkem je izdala Učiteljska tiskarna Ewaldovo »Tiho jezero«, ki nam opisuje živali ob jezeru in v jezeru z vsemi podrobnostmi in skrivnostmi teh živali. Sedaj je izšla podobna knjižica od pisateljice Pavla Flerčeta, ki nas seznanja v prav prijetni obliki povesti z življenjem čveteronožcev, tudi onih ki letajo, medvede, krta, čmrlja in raznih golazni. Pisatelj ne opisuje samo življenja teh živali v naših gozdih in krajih temveč tudi v tujih krajih, v ameriškem pragozdu in Avstraliji. Knjiga ni samo zabavna, ker se čita kot povest, temveč je tudi poučno znanstvena, ker nam kaže živali in njih življenje, ki je marsikomu še neznan. Po ljudno poučno, znanstveno literaturo nam je dosedaj zelo manjkalo, zato bodo vsi oni, ki ljubijo zabavo, radi segli po knjigi in bo posebno knjižnicam vseh vrst dobrodošla. Knjiga je tako za šolsko mladino in tudi za odrasle primerna ter jo vsem tople priporočamo.

Modni salon Marija Götzl, Ljubljana
Kongresni trg št. 8.
Priznano najnižje cene!
Moda v pomladanskih klobukov v največji izbiri in najfinjši izvršbi.

POZOR! Na drobno in debelo! **POZOR!**
Velika zaloga vsega elektrotehničnega materijala
motorjev, svetilnih teles, gradnje elektrarn, inštalacije.
Elektrotehnično podjetje
LEOP. TRATNIK
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 25.

Prva slov. zidarska zadruga v Ljubljani.
Registrovana zadruga s omejeno zavezo.
Pisarna v Ljubljani, Tržaška cesta št. 2.
Tehnično vodstvo po oblasteno avtoriziranem gradbenem inženjerju.
Projektira in izvaja vsa v stavbeno in inženjersko stroko spadajoča dela.
Delo solidno. Cene konkurenčne.

incitirajte v »ORJUNU«!
Učiteljska tiskarna v Ljubljani
je najmodernejša urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpraprostejšega do najmodernejšega.
Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno-ali večbarvnem tisku. — Brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.
Lastna tvornica šolskih zvezkov.
Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Evgen Lovšin
„RUDE IN KOVINE“
 Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 15.
 En gros:
 Cink, svinec, železo, aluminij, kositer, baker, cinkova in pocinkana pločovina itd.
 Generalna zastopstva:
 Za balkanske države: The Central European Mines Ltd., Mežica.
 Za kraljevino SHS: Kemična tovarna v Mostah pri Ljubljani.
 Za tu- in inozemstvo: Cinkarna d. d., Celje.
 Kupujemo po najvišjih cenah: stari baker, stari svinec, remelted-cink, kovinaste ostanke itd.
 Brzjavljivi: RUDE. TELEFON 727.

Modna krojačnica
J. SUŠNIK
 se je preselila v
 Šelenburgovo ul. 4

„IDEAL“
 Najboljši in najmodernejši pisalni stroj sedanosti.

The Rex Co.,
 Ljubljana
 Gradišče štev. 10
 Telefon 268.
 Specijalna trgovina vseh pisarniških potrebščin.

SLOGRAD
 Slovenska gradbena in industrijska d. d.
 Tel. inter. 180. Tel. inter. 180.
 Tehnična pisarna LJUBLJANA, Spodnja Šiška, Frankopanska ulica 151.
 Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25letnih izkušenj. Specialteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod.
 Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

HALO! ? HALO!
TOMBOLA
 Osrednjega društva nižjih poštnih uslužbencev v Ljubljani, se vrši dne 27. aprila na Kongresnem trgu.
 Dobitki so izredno krasni in v obilnem številu. Zato naj nihče ne propusti ugodne prilike pri nakupu tombolskih kart.
 Prodajajo jih val pismonoše v Ljubljani, Šiški, Vltcu in Mostah po 3 Din komad.
ZAČETEK OB 15. URI.
ODBOR.
MODNA TRGOVINA
A. Šinkovic
NASL. K. SOSS
 LJUBLJANA
 Mestni trg 19.
CENE ZMERNE!

Zahtevajte edino le
Ciril in Metodove vžigalice
 dobijo se povsod.
 Glavni založnik tvrdka
IVAN PERDAN nasledniki, LJUBLJANA.

IVAN ZAKOTNIK
 mestni tesarski mojster
Ljubljana, Dunajska c. 46. Tel. 379
 Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
 Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

Umetno gnojilo
 prvovrstni rudninski superfosfat, superfosfat iz kostne moke ter razna mešana gnojila dobavlja po najnižjih konkurenčnih cenah
Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku

MERAKL
barve, mastila, lake, kit, klej, emalje, čopče in zajamčeno čisti firnež
 najboljše vrste nudi tovarna
Medic-Zankl
 d. z o. z.
 Maribor Ljubljana Novisad
 podružnica. centrala. skladišče.
Tovarne: LJUBLJANA-MEDVODE

Izreden užitek boš imel
 če si privoščiš rimsko čašo **starega ljutomerskega burgundca** (letnik 1921)
 v restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani.

Stroški pri uporabi bencina!
Vozi brez bencina!
 Adaptiraj svoj avto, traktor ali stabilni motor s patent. **HAG - generatorjem!**
Vozi z ogljem!
 Prospekte in reference daje:
JUGO-HAG
 LJUBLJANA, Bohoričeva ulica št. 24.
 Telefon štev. 560.
Stroški pri uporabi oglja!

Združene opekarne d. d. Ljubljana
 Telefon 733
 naznanjajo, da so otvorile v sredini mesta na Miklošičevi cesti št. 13 tovarniško zalogo vseh vrst opeke lastnega izdelka.
 Opeka je na razpolago v poljubnih množinah po najnižji ceni.

Deset vrst umetniških slik, dvajset leposlovnih ugank, dobro blago, domači izdelki — vse to je združeno v enem zavitku

 Zahtevajte jo izrecno pri barvanju piruhov.

SVOJI K SVOJIM! Znižane cene za otroške vozičke. Novi modeli. Poslužujte se izdelkov domače tovarne, otroških vozičkov in dvokoles
TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.
 Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pnevmatika ter se sprejemajo v polno popravo za emajliranje in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki franko.
Pozor! NAGRADA Din 5.000
 Z ozirom na mnogobrojne došle rešitve v št. 11 razpisano nagrade, naznanjamo vsem cenjenim čitateljem, da se bo nahajala napaka, za katero je razpisana
 v eni sami številki izdaj št. 11 — 27, ki bodo izšle v času do 30. aprila 1924.
 Vse cenjene čitatelje opozorjamo posebno na to, da posvečajo posebno **pazljivost** ne samo tekstnem, temveč tudi **inzeratnemu delu lista.**
 Uprava.

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA
 DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 4.
 (V LASTNI STAVBI)
 Kapital in rezerve Din. 18,300.000.—
 Telefoni: 189, 146, 458.
 Podružnice: Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica.
 Brzjavljivi: TRGOVSKA.
 Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.
 Ekspoziture: Konjice, Meža-Dravograd.